

VEČERNI LIST

Posamezna številka 30 vin.

NEODVISEN DNEVNIK

Posamezna številka 30 vin.

Cene po pošti:

za celo leto . B 50'—
za pol leta . B 25'—
za četrt leta . B 13'—
za 1 mesec . B 4'50

Za Ljubljano mestna 4'50

Uredništvo in uprava:

Kopitarjeva ulica št. 6

Uredn. telefon št. 20

Deželno vladu sestavi V. L. S. sama.

Predlogi se sporoče v Beli grad še danes.

Ljubljana, 3. marca. Kakor smo izvele, je za socialisti tudi demokratska stranka izjavila, da se ne udeleži sestave deželne vlade.

Na podlagi teh odgovorov bo predsed-

nik deželne vlade dr. Brejc še tekom današnjega dne sporočil v Beli grad svoje predloge. Deželna vlada bo sestavljena sedaj izključno od mož Ljudske stranke.

Črnogorci bodo podpirali parlament.

LDU Beli grad, 2. marca. »Epoha« priobčuje interview z g. Markom Dakovičem, načelnikom črnogorskega kluba, ter veli: Vprašanje kvoruma je vprašanje obstanka vlade. Odsotnost ali prisotnost 10 črnogorskih poslancev na prvih sejah vlade ni indiferentna in smo se zato obrnili na g. Dakoviča s prošnjo, da nas obvesti o postopanju svoje skupine. G. Daković je bil tako ljubezniv in se je odzval naši prošnji. Naše prvo vprašanje se je glasilo, kako bodo Črnogorci postopali in zakaj niso solidarni z demokrati.

G. Daković je odgovoril: »Jaz in moji tovariši smo izrekli zaupanje in smo sodelovali pri demokratski vladi ter smo podpirali njen program. Ta program zastopamo dalje in stopamo zato v opozicijo današnje vlade. Naš zastopnik v demokratski vladi se je protivil odločitvi zborniških sej. Tudi je vlada g. Davidoviča obetala, da bo poiskovala doseči sporazum z ostalimi skupinami, da se omogoči delo v parlamentu. Naš zastopnik v demokratski vladi ni glasoval za razpust parlamenta. To se pravi, da smo bili mi v tem vprašanju drugega mnenja, kakor demokrati ter ne moremo svojega postopanja preduriti in pristati na sklep demokratske stranke glede sabotaže parlamenta. Bili smo protivni in smo obsodili obstrukcijo radikalcev in zaveznikov v takih momentih. Ne odobravamo niti sabotaže od strani demokratov v sedanjih razmerah. A priori sabotirati parlament nam ni simpatično, ker vidimo, da to ne vodi do tega, kar se hoče doseči. S sa-

botažo so radikalci in njih somišljeniki preprečili delo. Grozili so ter so mimo parlamenta dobili vladu. To je dovedlo demokrate do misli, da morejo na isti način izvesti parlamenta polastiti se oblasti. Tak način pridobivanja oblasti je v Srbiji že davno ob veljavo. Čemu hočejo imeti oni isto metodo, ki jih je uničila? To ni niti politično niti demokratsko. Zato nismo soglašali z demokrati in to je dalo povod onemu od njih organov, da je na vsa usta grdil mene in vse Črnogorce brez razlike, kakor so to delali poprej radikalni organi, ali kakor bodo delali jutri prvi in drugi. Obsuli so nas s kritiko misleč, da bo to ugajalo velikemu delu njihovih pristašev in čitalcev. V to verujemo in tako mora biti. Razkralj Nikola je zasnoval politiko, ki temelji na mržnji proti Srbijancem.

Na naše vprašanje, kako stališče zavzemajo Črnogorci glede nadaljnjega sodelovanja v parlamentu, je g. Daković odgovoril: »Mi sodimo, da bi se ta parlament ne smel razpustiti, dokler ni podpisana mirovna pogodba. — Današnje narodno predstavništvo bi moralo manifestirati naše narodno in državno edinstvo in se pametno končati ter s tem omogočiti dostop in delo onim, ki jih bo izvolil narod. Za to svoje »samoubojstvo« si mora narodno predstavništvo izbrati primeren način ter na ta način ugodno vplivati na razvoj notranjega in zunanjega življenja naše družbe. Trenotek, ko bo treba parlament razpustiti, bo prišel po zaključku miru.«

Pred sejo parlamenta.

Demokrati v zadregi.

LDU Beligrad, 1. marca. Prva seja parlamenta, ki bi bila po vrsti 70., je definitivno sklicana za sredo, dne 3. t. m. Pričakuje se, da bo predsednik vlade g. Protić v svojem ekspozeju očrtal program vlade. Drugi dan zasedanja bi prišlo na pretes zunanje vprašanje. Pričakuje se, da bo namestnik zunanjega ministra dr. Spalajković podal ekspoze o jadranskem vprašanju. Do danes je prišlo v Beligrad 74 poslancev članov radikalnega kluba. Pričakuje se, da se poslanca Ilič in Stanić, Ilič je brzojavno pozvan iz Švice, Stanić pa iz Berlina. Od radikalnih poslancev se seje ne bo udeležil edino Pašić, ker mu posl. na mirovni konferenci ne dovoljujejo, da bi prišel v Beligrad.

LDU Beligrad, 1. marca. Zastopniki iz okupiranih krajev so imeli nocoj sestanko v začasnem narodnem predstavništvu. Sejo je otvoril dr. Dinko Trinajstić. Razgovarjali so se neobvezno o taktiki in

o stališču zastopnikov iz okupiranih krajev na seji začasnega narodnega predstavništva o priliki debate o zunanjem položaju, posebno o jadranskem vprašanju. Vsi so soglašali v tem, da morajo prisostvovati sejam parlamenta in podpirati vladu, kar se tiče zunanjega položaja, do čim so bila mnenja o drugih vprašanih različna. Dr. Biankini, član demokratske stranke, je izjavil, da bo prisostvoval sejam parlamenta o priliki debate o jadranskem vprašanju. Ako demokratski klub ne bo prisostvoval, se nadeja, da bodo posamezni poslanci, gotovo pa oni, ki zastopajo okupirane kraje, prisostvovali tem važnim sejam. Dr. Poščić, član demokratske stranke, je izjavil, da bo vsekakor prisostvoval seji in da si bo prizadeval, da bi bili demokrati prisotni in da bo zahteval v svojem klubu, da se v tem vprašanju puste poslancem proste roke.

omogočiti, da prispevata h gospodarskemu življenju celote. Dopisnik pristavlja, da se je o zadnjem odstavku vnela daljša debata in da so se predlagali posebni pridržki.

ITALIJANI IN MAŽARI SKUPAJ PROTI JUGOSLAVIJI

LDU Pariz, 2. marca. (ČTU) »Agence Centrale« doznava iz diplomatskega vira, da bodo Italijani na mirovni konferenci na vso moč podpirali teritorialne težnje Mažarov proti Jugoslaviji.

ENTENTA POBIRA OROŽJE.

LDU Tešin, 2. marca. (ČTU) Ententna komisija objavlja razglas, da se mora oddati orožje najkasneje do 10. marca.

Širite „Večerni list“!

Polom.

»Čudni ljudje!« S tem vzklikom se gospod Kristan čudi nasprotnikom bivše liberalno-socialistične vlade. Bolj pravilno bi bilo, da bi gospod Kristan vzdihnil: »V čudni družbi sem bil in sem še!« Nobenega dvoma ne more namreč biti, da med kapitalistično demokratsko in socialistično Kristanovo stranko obstoji tajna zveza za volitve. Ta zveza, dasi tajna in sramežljiva ljubezen, odseva vendar le skozi vrstice kapitalističnega in socialističnega časopisja.

Kako ljubosumno piše »Naprej« v svoji včerajšnji notici iz Maribora ter se čuti nesrečnega kot zaljubljen fant, ko je spoznal, da so demokrati socialiste enkrat malce prijeli v svojih listih. In vendar se ne more odreči tej tajni zvezi. O ponesrečeni »sijajni manifestaciji« kapitalistov v »Unionu« prinaša tako limonadasto sladko poročilo, da so ga liberalci lahko veselili. Ker je na tem shodu bilo mnogo ljudi, ki so motili zbor kapitalistov z neprijetnimi medklici in ker so kapitalistični liberalni listi pisali, da so bili to komunisti, je »Naprej« hitel popraviti to usodno zmotilo in ugotovil: »Pred vsem so bili to pristaši klerikalne stranke.« — Kaj neki mislijo liberalni kapitalisti! Kristanovi pristaši vendar ne bodo motili kapitalističnih zborovanj!

Zbor jugoslovanskih kapitalistov v »Unionu«, ogledalo duševne praznine, socialnega neumevanja, nerodnih fraz in praznega besedičenja, ta zbor je vse navzoče prepričal, da bo demokratska stranka v Jugoslaviji mogla vladati le tam, kjer bo kapitalizem dovolj močen, da s silo in denarjem udusi svobodni pokret ljudstva. Kakor je shod bil polomija vseh tistih, ki so doslej še upali, da bo iz te stranke mogoče kaj napraviti, tako je ta shod ugotovil obenem tudi vso polomijo, ki jo je zakrivila Kristanova socialna demokracija, ko se je zvezala s tako protisocialno stranko.

Polna protisocialnega duha, brez trohice demokratske resničnosti v sebi, je ta stranka okužila tudi socialno demokracijo, ki jo je bil g. Kristan speljal v Pribečevičev tabor. Ko danes nova vlada stopa na delo, ji zija nasproti povsod sama obupna praznina. Zunanja, notranja, gospodarska, socialna politika — vse je zavoženo. Niti za volitve ta gospoda še ni pripravila ničesar.

Ali je tedaj čudno, da socialistično delavstvo zapušča vrste svoje dosedanje stranke? Ali je čudno, če na shodih socialističnega delavstva grmi obtožb proti dosedanjim socialističnim ministrom? Kakor izvem iz včerajšnjega »Napreja«, je na shodu socialističnih železničarjev bila izrečena celo trditev, da je minister Kristan dal dva milijona za podporo žoltim organizacijam, (ki so udane kapitalistom)?

Spor v socialni demokraciji se vsled teh pojavov širi in poglablja. Stari veterani frče iz organizacij, ki se vedno bolj oddaljujejo od vodstva stranke. Polomija postaja vsak dan večja, čem bolj se javnost zaveda, v kako družbo je zašel Kristan s svojo stranko. Čem bolj se ruši demokratska stranka, tem večja postaja tudi polomija socialne demokracije.

Vsa javnost se zaveda danes, da je polom socialne demokracije ravno tako neizogiben ko polom kapitalistične demokracije.

Za нравni prepoved.

Graški vseučiliški profesor dr. Ude, znani goreči apostol za нравni prepoved Avstrije, je priobčil v »Kath. Kirchenzeitung« članek o spolnem vprašanju. Povod mu je dala razprava v finančnem odseku dunajskega parlamenta dne 17. jan. t. l., v kateri je državni podtajnik dr. Tandler poročal o strašnih upoštevanjih na ljudskem zdravju, ki jih izza vojne povzročajo spolne bolezni. Dr. Tandler je kot glavni pogoj za odpravo proti tej nesreči priporočal uvedbo prisilnega zdravljenja za spolno bolne.

Prof. dr. Ude opozarja, da je to izključno zdravstveno, materialistično stališče nasproti spolnemu vprašanju pomanjkljivo, trhlo. Spolno vprašanje je v

svojem jedru versko-nravni problem in le na ta način ga moremo uspešno rešiti. Spolna etika in spolno zdravstvo se itak popolnoma vjemata.

Predvsem — nadaljuje dr. Ude — se morajo odpraviti bordeli. Odprava teh trdnjav zapeljevanja in nenravnosti mora biti v očeh vsakega pravno mislečega človeka že davno zrela za izvršitev. Največji zastopniki medicine so si edini v tem, da bordeli ne le ne dosežajo svoje svrhe, da bi preprečevali razširjanje spolnih bolezni, marveč so šele prava kužna ognjišča, na katerih spolna kuga nikdar ne ugasne ter se brez prestanka širi na vse strani. Ne glede na to, da si nalaga država in narod, ki trpi v svoji sredi bordela, težko krivdo tujega greha, je vendar nepopisno nizkotno in podlo, ako kulturna država, ako civiliziran narod na tak nezasiščen način greši nad ubogimi, slaboumnimi bitji. Saj se z reglementirano prostitucijo silijo prostitutke, ki so povečini žrtve moške dvojne morale, žrtve brezvestnega zapeljevanja, da vztrajajo v obrti, ki jih ugonablja telesno in duševno in se brez vsake brambe prepuščajo nesramnemu izkoriščanju pohotnih moških in zločinskih posestnikov bordelov. Vrh tega se goljufajo tudi moški z zdravniškimi izpričevali, s katerimi se opremljajo prostitutke. Se nizkotneje in podležje je pa, ako se opravičenost bordelov utemeljuje s tem, čes, da so »manjše zlo«. Pa naj bi bordeli tudi res koristili javni nravnosti in zdravstvu — kar pa nikdar in nikoli ni res! — vendar noben kristjan ne bi mogel ne smel govoriti v tem smislu o »manjšem zlu«. Ali je greh, v katerem mora prostitutka temeljem državne uredbe bordelov poslati ostati, ali je častna in večna smrt ubogih žrtv moške pohote res »manjše zlo«, nego bi bilo morebitno nadlegovanje ženstva in razširjanje spolnih bolezni?

Edina prava pot je takojšnja odprava bordelov reglementirane prostitucije. Prostitutke naj se spravijo v bolnišnice, rešilne domove in delovne kolonije.

Toda z odpravo bordelov še ne bo vse storjeno. Treba zatreti tudi vire, iz katerih se pase prostitucija. Kdor hoče ubiti prostitucijo, mora pobijati tudi alkoholizem in nikotinizem — pijačo in tobak, umazanost v gledališču in kinu, književnosti in umetnosti, pobijati nesocialno razkošje na vseh črtah, pobijati izdelovanje in prodajanje nesramnih, zločinskih sredstev za preprečenje rojstev. Z eno besedo: kdor hoče dušno in telesno zdravje ljudstva, mora hoteti in delati za prepoved v smislu krščanskega navedenega zakona. Samo praktično krščanstvo more ljudstva rešiti pretečega pogina.

Tako dr. Ude. V Sloveniji smo največjo kulturno in socialno sramoto — bordele — že odpravili. A gori naštetih viri prostitucije še obilo teko, zato tudi tajna prostitucija bohotno uspeva. Dela je torej v tem oziru tudi pri nas še dovolj in zelo nujnega. Razen tega je v ostalih delih naše države reglementirana prostitucija še vedno v veljavi in naša dolžnost je, da smo prvič neprestano na straži, da se ta sramota neopaženo ne prikrade zopet k nam, drugič pa ne smemo prej mirovati, dokler se reglementirana prostitucija ne odpravi v celi Jugoslaviji. Poderimo zadnje najsmotnejše ostanke nekdanjega suženjstva — poderimo bordele od konca do kraja naše lepe, svobodne domovine! Naj živi krščanska nravnost!

Politične novice.

+ Svetovna organizacija »Svobodno Misli« se pripravlja letos na velik mednarodni zbor. Ker svobodomislecem cvete na Češkem pšenica, so se odločili, da bodi ta mednarodni svobodomiselni shod v Pragi. Na njem seveda ne bo manjkalo slovenskih svobodomislecev kapitalistične struje. V boju proti krščanstvu sta si kapitalist in socialist edina.

+ Zagrebški klub Hrv. pučke stranke je imel 26. t. m. številno obiskano sejo, na katerem so poslanci Banić, dr. Šimrak in dr. Deželić poročali o politič-

nem položaju. St. Banič je naglašal, da je H. P. S. zavedajoč se svoje moči v ljudstvu zahtevala zase poverjenost za notranje posle, a Narodni klub pa priznava moč iramasonom in drugim svobodomiselnim skupinam ter jim izroča važna mesta, noče pa priznati moči H. P. S. Le-ta se zato sploh ni hotela vdeležiti vlade. Naj vlada-jó sedaj sami — H. P. S. bo vladala po volitvah. Zborovalci so to stališče popolnoma odobrili.

+ Lepo spričevalo si je dal »Naprej«, ko je včeraj o shodu liberalnih kapitalistov zapisal tudi te-le besede: »Kar je bilo med njimi delavcev socialistov, so izražali svoje ogorčenje nad vsakršno meščansko vlado, ki le zatira in zaslužuje delovno ljudstvo gospodarsko kakor tudi politično.« Spoznanje je tedaj vendar le prišlo tudi »Napreju«. Sicer smo mi to vedno trdili ter grajali na Kristanu vedno le to, da vzdržuje po koncu najbolj zastotalo, kapitalistično stranko, ki delavstvo zaslužuje. Kristan in »Naprej« sta bila radi tega huda na nas. Da sta sedaj prišla za nami, nas veseli. Ampak slabo spričevalo sta si dala z gorenjimi besedami.

+ Kristan obupan. V včerajšnji številki »Napreja« je objavil g. Anton Kristan »Poslano«, v katerem se brani na zmeren način proti slovenskim socialno-demokracičnim železničarjem, proti srbski komunistični omladini in proti »Večernemu listu«. Na koncu pravi: »Kaj naj rečem na to? Same laži, pravi nepošten boj: tu komunistični omladinščak, tu strojevodja, tu duhovnik, kako naj se brani človek proti lažem, ki so tako nepremišljene, ali pa hudobne? Čudni ljudje — čudna družba.« Naj bo gospod Kristan uverjen, da pri nas ne sodeluje noben duhovnik, da pa imamo resnično sočutje z g. Kristanom, ki se nam iz tega »Poslanega« dozdeva precej potrt in obupan. Ni mu bilo treba tega. »Čudna družba« kapitalistov, v katero je zašel, ga je »stranko vred pripravila v tako obupen položaj. Socialna demokracija ne bo kmalu zbrisala s sveta dejstva, da je stranki kapitalistov pomagala na noge. Res, čudno je to dejstvo. Ampak čudno ni, da se delavstvo take stranke sedaj otreša. Obup gosp. Kristana je zaraditega popolnoma upravičen.

+ Liberalna žlahta. Dr. Žerjav, bivši liberalni predsednik deželne vlade ima v Ljubljani večjo žlahto: dva svaka ter brata svojega tasta. Tastov brat Alojzij Lavrenčič je dobil pet sekvestrov nač posesti, ki jih upravlja v imenu vlade. Dr. Josip Lavrenčič, svaki dr. Žerjava, je dobil štiri sekvestre. Drugi svaki pa je postal obmejni komisar na demarkacijski črti. Posebno zanimiva sta prva dva, ker služba sekvestrov precej nese. Ali je dr. Žerjav za to vedel, nam ni znano. Ugotoviti smo hoteli le, da se liberalni žlahti ne godi slabo in da so žlahtni ali nežlahtni liberalci sploh precej oblagodarjeni s sekvestri.

+ Zahteve komunističnih narodnih brambovcev na Dunaju. Dunajska komunistična Volkswehr je te dni zborovala na Dunaju in označila pogoje, pod katerimi bi bili njeni člani pripravljene vstopiti v novo armado. Glavne zahteve so: Ustanova voj. svetov ostane tudi v novi vojski; kompetenca vojaških svetov ostane neizpremenjena; častnike in podčastnike izvolijo vojaški sveti v sporazumu z moštvo; svobodno politično udejstvovanje v prostem času tudi v vojašnici; nadaljnje zahteve tičejo plače in odpravnine. Končno so sklenili, da dokler vlada gornjim zahtevam ne pritrjuje, ne sme noben volkswehrovec v novo armado; morebiten poizkus naj se, če treba, prepreči z orožjem.

Dnevne novice.

— Promoviral je na zagrebškem vseučilišču gospod Drago Flerin za doktorja vsega prava.

— Nabori letnikov 1896—1900. Pred kratkim odloženo rekrutovanje letnikov 1896—1900 se vrši v času od 5. do včerajš. 13. marca. Podrobnosti so razvidne iz lepakov.

— Darovi iz Amerike. Zaboji pomožne akcije United States Relief Shipment, ki jih je naše ljudstvo tako težko pričakovalo, so dospeli iz Amerike z ladjo »Pannonia« v Trst, kjer je ostal g. Debevec, da nadzoruje izkrcaanje; ostala dva gospoda sta se pripeljala v Ljubljano, da ureddita vse potrebno. Zaboji bodo dospeli v Ljubljano v dveh pošiljkih. Prva pošiljatev dospé v četrtek ali v petek, druga pošiljatev pa nekaj dni pozneje. Toda vsakdo, ki je dobil kako pošiljatev, naj počaka toliko časa, da dobi pismeno obvestilo, kjer bo povedan čas in kraj, kdaj in kam naj pride po zaboj. Naj se vsi držé tega določila, da ne bo nepotrebnih situacij.

— Vtopljenca iz Boh. jezera. Pred nekaj tedni smo poročali, da sta v Boh. jezeru utonila stari Ivan Cvetek in njegov sin Jakob, ki se je pod njima udril led. Po trudapolnem prizadevanju domačinov, posebno Antona Rožiča in Franceta Mandelca, se je

posrečilo trupli obeh ponesrečencev najti in dvigniti iz globočine približno 38 metrov. Oba ponesrečenca so pokopali v Srednji vasi ob veliki udeležbi ljudstva.

— Sam si je naredil krsto. V št. Jurju pri Grosupljem je umrl pretekli teden nagle smrti mizarjski mojster Matevž Pirc. Ker se sedaj krste težko dobe in so tudi drage, si jo je pred nekaj tedni naredil sam za se in tudi za svojo ženo. Tako je rajni prihranil eno skrb svojim ostalim. N. p. v m!

— Stiska s papirjem. Dne 27. febr. se je vršila v avstrijskem državnem uradu za industrijo in trgovino seja časnikeškega sosveta, kjer so sklepali o ceni in preskrbi papirja v bodoči periodi. Splošno so povdarjali, da časniki ne prenese nobene nove podražitve. Kljub temu so določili ceno na 7.50 K za 1 kg rotacijskega papirja. Zastopniki listov so izjavili, da pomeni to propad listov. Sklenili so, da bodo dali domačim listom gotov del od dobička, ki se doseže z izvozom papirja, kot odškodnino. Splošno so naglašali potrebo, da se s papirjem kolikor mogoče varčuje, da ga ostane več za izvoz; ustanavljanje nepotrebnih novih listov naj se prepreči.

— Posledice železničarske stavke v Franciji. »Chicago Tribune« javlja iz Pariza, da se posledice železničarske stavke v Parizu zelo občutijo glede količine, kakor tudi glede cen živil. Lahko kvarljiva živila so v ceni za dvojno poskočila in je pričakovati, da se bodo še bolj podražila.

— Železo po 12 K kilogram. Alpska montanska družba je s 16. februarjem t. l. zvišala cene železu v šibikah na 1200 K q.

— Hlebek kruha 7 K bo stal sedaj na Dunaju, ko zvišajo pekom plače. Ravno tako se vsled mezdnege gibanja znatno zvišajo cene tudi mnogim drugim živilom.

— Opustošen dunajski gozd. Gozdni tatovi so izsekali v Wienerwaldu 150 ha gozda in ukradli nad 70 milijonov kilogramov lesa v vrednosti nad milijon kron. Mnogo ljudi je z gozdno tatvino obogatelo.

— Samoumor socialistične časnikarice. Uredniška tajnica socialističnega časopisa »Der Kampf«, gospa Ana Frey, si je prerezala vrat in umrla. Bila je težko bolna na živcih.

— Šampanjec. Dasi gospodari v Avstriji na eni strani lakota in taka revščina, da celi svet zbira mile darove zanje, pa na drugi strani ne manjka ljudi, ki se noč za nočjo zalivajo s šampancem. Tako da tega vina zmanjkuje. Na Dunaju, v Gradcu in drugod stane steklenica šampanjca 200 K, pa se ljudje kar trgajo zanj. Verižništvo »nese« pač tudi v Avstriji!

— Policijska ura v Gradcu je določena za gostilne na 10, za kavarne pa na 11. uro zvečer. Izjeme se ne dovoljujejo. Trgovine se zapirajo ob 6. zvečer.

— Dobiček pri mestnem drobižu. Lanske jeseni je izdala graška mestna občina lasten drobiž po 20 in 10 vinarjev. Obračun je te dni pokazal, da je imela mestna občina pri tem 100.000 kron čistega dobička.

— Otroci ne smejo na dirkališča. Dunajska policija je prepovedala obiskovanje dirk vsem otrokom in mladostnim osebam do 16. leta, in sicer tudi za slučaj, da so v spremstvu odraslih.

— Avstrijska in jugoslovanska krona. Včeraj je na Dunaju za sto jugoslovanskih kron bilo na prodaj 150 do 180 avstrijskih kron.

— Valuta na zagrebški borzi 2. marca: ameriški dolarji, 100 — 14.150; avstrijske krone, 100 — 52; carski rublji, 100 — 205; francoski franki, 100 — 1040; napoleon-dorji, 508; nemške marke, 100 — 215; italijanske lire, 100 — 790.

Ljubljanske novice.

lj Leonova družba vabi vse svoje člane, da se v čim največjem številu udeležijo občnega zbora, ki bo jutri, četrtek, dne 4. marca v K. T. D., I. nadstr. Pričetek ob 3. uri popoldne. Dnevni red zelo važen. — Odbor. (k)

lj Ben - Hur, zgodovinsko igro iz Kristusovih časov v 9. slikah bodo igrali v nedeljo zvečer na Ljudskem odru. Delo je znamenito in bo po svojih pestrih slikah gotovo vzbudilo največje zanimanje.

lj »Bratec in sestrice«. To lepo otroško igro bo uprizoril Ljudski oder znova v nedeljo ob 3. uri popoldne. Igra je v petih čarobnih slikah, s petjem, plesom in godbo. Priporočamo, da pride k ti predstavi posebno naša mladina. Pri večernih predstavah ne odrasla mladina ne bo imela vstopa.

lj Na koncert medjimurskih narodnih pesmi v petek, dne 5. t. m. v Ljubljani, posebno opozarjamo. Petje kmečkega zbora je nekaj pristno naravnega, lepega. V Zagrebu je žel obilo zaslužene hvale. Zbor je vrlo spreten, siguren in precizno izvežban ter tudi težke točke programa vrlo dobro izvaja. V Zagrebu so se čudili točni

intonaciji in skupnemu lepemu pevanju. Župnik Vinko Zganec je harmoniziral medjimurske narodne pesmi, dirigent zbora župnik Ignacij Lipnjak pa se je resnično habilitiral kot dirigent posebne vrste. Medjimurski večer je ostal v historiji hrvaške glasbe zabeležen z zlatimi črkami, naposled se je večer izkazal kot umetniški dogodek prvega reda. Gojitev narodne pesmi spada k narodni kulturi. V Ljubljani nastopi 41 pevcev in pevka. Pevski zbor pride v četrtek ob 10. uri zvečer v Ljubljano. (k)

lj Izpred porote. Včeraj dopoldne se je končala porotna razprava proti Petrovčiču in Dacarju, o kateri smo poročali. Obsojba se je glasila: Petrovčič 2 meseca strogega zapora, Dacar pa 5 dni, izvabila sta od neke žene 1440 lir, ki so vredne 10.584 kron. Porotniki pa so bili mnenja, da teh 1440 lir ni vredno 400 kron, vsled tega se je obsodba glasila tako milo. Ta porota!

lj 21 letni vlomilec. Ivan Slevec, ki je vlomil v trgovino Milana Škerlja ter ukradel 5000 kron gotovine, je bil včeraj sojen pred poroto in obsojen na 18 mesecev težke ječe. Porotniki so sklenili, da je Slevec sicer vlomil in kradel, a da je 5000 kron sicer več vredno kot 400 kron, da pa 5000 kron ni več ko 4000 kron. — Slevec se je porotnikom smejal. Prav je imel!

lj Napačni princ Schönburg pred ljubljansko poroto. Eleganten fant je Ljudevit Grum iz Idrije, kateri se danes zagovarja pred ljubljansko poroto. »Zasebni uradnik sem, korporal sem bil pri vojaki, dvakrat sem bil kaznovan: enkrat zaradi prestopka tatvine in drugi zaradi prestopka goljufije.« »Zakaj niste pri svoji inteligenci bolj napredovali pri vojaki,« ga vpraša prvomestnik svetnik Nagode, kateri predseduje porotnemu senatu. — »Ne vem, so bile pač avstrijske razmere,« odgovori gospod kavalir, kateri se je kot veljak prikupil knežinj Schönburgovi, da mu je izkazovala dobroto, za kar se ji je hvaležnega izkazal s tem, da jo je ogoljufal za 5470 kron, katere mu je izročila knežinja, da nakupi živil, ki jih je kupil, toda plačal jih ni. S svojim prikupljivim nastopom se je priljubil korespondentki kneza Schönburga Berti Lukeschevi, katero je z zvitiimi zagotovili opeharil za 12.400 kron. Ko so mu postala tla prevročna, se je odpeljal v Solnograd, kjer se je nastanil v hotelu kot princ Schönburg, kjer je s fingiranimi brzojavkami izvil od Ljudevita Kramerja v Aschenkerhu 1000 in od Simona v Jembachu tudi 1000 kron. Pripeljal se je nato v Slovenijo, kjer je opeharil Marijo Havličekovo za 800 kron, Rožo Bahovec za 9000 kron, Terezijo Kratkjo v Kranju za 203 krone, Antonijo Legat, katera je umrla, za 700 kron, njeno mater Katarino Legat za 400 kron, Francisko Miklič za 76 kron in Marijo Zupančič za 1000 kron. Obtožbo zastopa dvorni svetnik v p. Trenz; Gruma zagovarja dr. Ivan Tavčar ml. Prvomestnik Nagode: »Ali priznate?« — Obtoženec: »Priznavam dejanje, zanikavam pa goljufivni namen.« — Napačni princ Schönburg nosi ščipalnik, zagovarja se živahno, v pravilni slovenščini z elegantnimi kretnjami. Na Dunaju je stalnoval v Rochusgasse; ko je bil superarbitriran, se je seznanil, kakor pravi, s knežinj Schönburgovo v tramvaju; knežinja je stara 57 let; v palači je imel hrano, tam se je seznanil z Berto Lukeschovo, knezovo tajnico; zaljubila sva se! Vedla je, da živim takorekoč od miloščine. Privedel jo je tako daleč, da se je zaradi njega namerala umoriti.

lj Športni klub »Ilirija«. V četrtek, 4. t. m. ob 20. uri v restavraciji »Novi svet« sestanek članov football-sekcije. Na dnevnem redu: training, sestava moštev, oprema. (k)

Razne novice.

r Preko Afrike, Zrakoplovstvo je med vojno silo napredovalo. Danes se vrše pogosto poleti, ki vzbujajo splošno pozornost. Pred kratkim so poizkusili poleteti z zrakoplovom preko afriškega kontinenta. Oba poleta, katerih cilj je bil Timbaktu in Kairo, sta se posrečila.

r Velikanski zrakoplov. Neka holandska tvrdka v Rottendamu je pred kratkim izgotovila konstrukcijski načrt za ogromno letalo, v katerem bo imelo 60 oseb prostora. Letalo bo opremljeno s spalnicami, kabinami, kadilnim salonom in vsem ostalim komfortom. Ta zrakoplov bodo začeli delati spomladi.

r Clemenceau, ki je zapustil politiko, se je vkrcal na ladjo »Lotus« in se je podal v Egipt. Na ladji se je držal rezervirano in časnikarji, ki so mu težko prišli blizu, so mogli le malo izvedeti od njega, političnih govorov se je sploh izogibal. Dejal je, da ga mika, da bi šel iskat proti jugu kavčuk in si tako nabrati premoženja. Dejal je tudi šaljivo, da je dan za dnem makarone, ki so izbornu zdravilo, zakaj, on se mora zdraviti na najrazličnejše načine, ker ima štirinajst napak, tedaj toliko, kolikor Wilson točk.

r Dunaj — manjši. Na Dunaju se je izvršilo ljudsko štetje, ki je pokazalo, da Dunaj ne šteje več dva milijona prebivalcev; število je padlo na ono stopnjo, na kateri se je nahajalo pred 10. leti. Število je namreč padlo za 155.000 oseb. Žensk je 135.320 več nego moških. Vzrok manjšega števila je nekaj tudi ta, ker je mnogo dunajskih otrok na deželi in se vsi Dunajčani še niso vrnili iz ujetništva. Umrljivost je bila zadnje čase večja, število rojstev je padlo. Čudno pa je to, da je zrastle število samostojnih gospodin za 40.000. Radi tega je pomanjkanje stanovanj še vedno občutno.

r Dom milijonarjev. Milijonarji v New Yorku so baje sklenili, da bodo sezidali palačo za 800.000 funtov sterlingov. Zemljišče se nahaja na najlepšem prostoru in stane nekaj milijonov dolarjev. Stanovanja bodo imela po 20 do 30 sob in 8 do 10 kopalni. V pritličju se bo nahajala plesna dvorana in prvovrstna restavracija. Treba je samo še, da izumijo pripravo za ubijanje dolgega časa.

r Čudne plače. Oglejmo si čudno razmerje plač predstojnikov in njih položnih po nekaterih krajih. Upravitelj urada za čiščenje ulic v Berlinu ima 8700 mark letne plače, a njegov šofer 9800. — Član magistrata 10.000, a pomožni delavec v tvornici masti 18.000. Načelnik urada za prehrano 6000, a knjigovodja 8000. Vladni inženirji po 7000, a njihovi sluge po 8000. Mestni stavbeni tajnik z 19 službenimi leti ima letno 5600 mark, a njegovi stražniki po 9000. Nismo za krivično razmerje plač med »višjimi« in »nižjimi«, kot je bilo svoječasnno, ker ima vsakdo v glavnem iste življenske potrebe, toda to razmerje, ki ga navajajo gorenje številke, ki tudi malo čudno in značilno za našo dobo.

NOVA ČEŠKA USTAVA SPREJETA.

LDU Praga, 29. februarja. (ČTU) V včerajšnji seji narodne skupščine se je po dvodnevni razpravi končala debata o ustavi. Glasovanje se je vršilo v pozni nočni uri. Glavni boj se je vršil za označenje češkoslovaškega jezika kot državnega jezika, pri čemer so narodni socialisti stali za kompromisni predlog, naj se označi češko-slovaški jezik kot državni uradni jezik republike. Agrarci, narodni demokrati in katoliške stranke so se pridružili temu predlogu, ki je bil tudi sprejet. Pri glasovanju je bil zakon o ustavi sprejet. Sklepni govor je imel predsednik Tomašek, ki je povdarjal, da predstavlja sprejeti zakon kot celota delo vseh strank. Čehoslovaki so ponosni, da so doživeli ta dan. Šeje sedaj je končana naloga, ki je bila prevzeta 28. oktobra. Govornik je končal z »nazdar« klici republikli. Narodna skupščina je stalo poslušala govor predsednika ter mu odgovarjala z burimi »nazdar« klici. Poslanci so peli »Kde domov muje,« »Nad iatru se bliska«, člani levice pa »Rudy prapor«, nakar je zbornica v harno nazdravljala predsedniku Masarysu. Seja se je zaključila ob 4. jutraj.

Narodno gledališče.

Opera.

3. marca, sredo, »Mignon«, abonement A/2.
4. marca, četrtek, »Netopir«, abonement B.
5. marca, petek, »Favst«, abon. C.

Drama.

3. marca, sredo, »Beneški trgovci«, abonement E.
4. marca, četrtek, »Kristalni grad«, uradniška predstava, izven abonementa.
5. marca, petek, »Vrag«, abon. D.

Odgovorni urednik Jože Rutar.

Izdajatelj konzorcij »Večernega lista«, Tiska »Jugoslovanska tiskarna« v Ljubljani.

„Primate tatu!“

Ali ga že imate? Morda želite vedeti vsebino? Taka-le je:

1. Primate tatu!
2. Ali ste prijeli pravega?
3. Perejo se!
4. Pa vendar!
5. Da se razumemo!
6. Dobrota je s'rota.
7. Rešena uganka.
8. Kdaj bo fletno na svetu?
9. Farovž ali oštarija?
10. Stara pesem.
11. Ljudstvo moje...
12. Kje je torej tat?

Knjižica se dobi v Ljubljani v Jugoslovanski knjigarni in v prodajalni Kato-liškega tiskovnega društva za ceno 2 K.